

Nemzetgazdasági Minisztérium

A foglalkoztatás-felügyeleti hatóság emberkereskedelemhez kapcsolódó tevékenysége

Artim Krisztián foglalkoztatás-felügyeleti referens

2024. június 6.

Szervezeti átalakulások:

- **2011.01.01.-től csak szakmai irányító (OMMF)**
- **2011.12.31.-ig Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőség**
- **2012.01.01.-2014.12.30. Nemzeti Munkaügyi Hivatal**
- **2014.12.31.-2018.05.18. Nemzetgazdasági Minisztérium**
- **2018.05.19.-2019.12.31. Pénzügyminisztérium**
- **2020.01.01.-2022.05.24. Innovációs és Technológiai Minisztérium**
- **2022.05.25.-2022.11.21. Technológiai és Ipari Minisztérium**
- **2022.11.22.-2022.12.31. Miniszterelnöki Kabinetiroda**
- **2023.01.01.-2023.12.31-ig Gazdaságfejlesztési Minisztérium**
- **2024.01.01-től Nemzetgazdasági Minisztérium**

A foglalkoztatás-felügyeleti hatóság tevékenységéről szóló 115/2021. (III.10.) kormányrendelet alapján:

A foglalkoztatás-felügyeleti hatósági ellenőrzés

5. § (1) A foglalkoztatás szabályszerűségének ellenőrzése körében a foglalkoztatás-felügyeleti hatóság ellenőrzése a foglalkoztatásra irányuló jogviszonyt szabályozó jogszabályok minimumkövetelményeinek foglalkoztató általi megtartására terjed ki.

(2) A foglalkoztatás-felügyeleti hatósági ellenőrzés szempontjából minimumkövetelménynek kell tekinteni

a) a foglalkoztatásra irányuló jogviszony létesítése körében

aa) a jogviszonyt létesítő jognyilatkozat alakszerűségére és kötelező elemeire,

ab) a jogviszony létesítésével kapcsolatos életkori feltételekre, a gyermekmunka tilalmára,

ac) a jogviszonyt létrehozó szerződés kötelező tartalmi elemeire,

ad) a foglalkoztató, valamint a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 297. §-a szerinti jogosult írásbeli tájékoztatási kötelezettségére,

b) a foglalkoztatásra irányuló jogviszony létesítésével, megszűnésével, megszüntetésével összefüggő bejelentési kötelezettségre,

c) a nők, a fiatal foglalkoztatottak és a megváltozott munkaképességűek foglalkoztatásával kapcsolatos külön rendelkezésekre,

d) a munka- és pihenőidőre,

e) az ellenérték megfizetésére,

*f)** a jogviszony megszűnésével összefüggő igazolás kiállítására és kiadására, valamint az elszámolás megtörténte, valamint

g) a munkaerő-kölcsönzésre, valamint a munkaerő-kölcsönzési tevékenység végzésére,

*h)** **a harmadik országbeli állampolgárok magyarországi foglalkoztatásának engedélyezésére, illetve a harmadik országbeli és a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező állampolgárok foglalkoztatására, ideértve a harmadik országbeli állampolgár minősített kölcsönbeadónál történő foglalkoztatására, a harmadik országbeli állampolgár felé fennálló kötelező tájékoztatásra**

vonatkozó szabályok megtartását.

3) A minimumkövetelmények körében a foglalkoztatás-felügyeleti hatósági ellenőrzés a foglalkoztatásra irányuló jogviszonyt szabályozó jogszabály

a) eltérést nem engedő követelményének,

b) kollektív szerződés, üzemi megállapodás eltérő rendelkezése vagy a felek eltérő megállapodása esetén a jogsértő eltérés miatt a kötelező rendelkezések

foglalkoztató általi megtartására terjed ki.

(4) A foglalkoztatás-felügyeleti hatóság a fiatal foglalkoztatott vonatkozásában a minimumkövetelmények megtartását, a harmadik országbeli állampolgár vonatkozásában a foglalkoztatás engedélyhez kötöttségét akkor is ellenőrzi, ha a munkavégzés

a) a Polgári Törvénykönyvben szabályozott vállalkozási vagy megbízási szerződés alapján, valamint közkereseti társaság, betéti társaság vagy korlátolt felelősségű társaság tagjaként nyújtott személyes közreműködés,

b) a közérdekű önkéntes tevékenységről szóló törvényben szabályozott közérdekű önkéntes tevékenység,

c) a szövetkezet tagjának a szövetkezet részére vállalkozási szerződés, megbízási szerződés vagy külső szolgáltatásra irányuló megállapodás alapján teljesített személyes közreműködés,

d) önfoglalkoztatás

keretében történik.

(5) A foglalkoztatás-felügyeleti hatóság az állami foglalkoztatási szerv megkeresésére hatósági ellenőrzést folytat le a foglalkoztatásra irányuló jogviszonyt szabályozó jogszabályok megtartásának ellenőrzésére a foglalkoztatást elősegítő támogatásban részesülő foglalkoztatónál, és az ellenőrzés eredményéről tájékoztatja az állami foglalkoztatási szervet.

6. § A határokon átnyúló munkaerőmozgás keretében történő foglalkoztatást érintően a foglalkoztatás-felügyeleti hatóság ellenőrzése

a) a határokon átnyúló szolgáltatásnyújtás keretében történő munkavégzés szabályainak,

b) a külföldi foglalkoztató által harmadik személlyel kötött megállapodás alapján Magyarországra küldött foglalkoztatott foglalkoztatásának az Mt. 295. § (1) bekezdés *a)–d), f)* és *h)* pontjában, valamint 297. §-ában meghatározott szabályainak,

c) a külföldi állampolgár magyarországi foglalkoztatásának bejelentésére vonatkozó szabályok,

***d)* a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvényben meghatározott, az érvényes tartózkodási engedély vagy más, tartózkodásra jogosító engedély meglétére és másolatának megőrzésére vonatkozó kötelezettségek, valamint**

e) az Mt. hatálya alá nem tartozó foglalkoztató esetében a nemzetközi magánjog szabályai szerinti imperatív rendelkezések és az Mt. megállapodás útján eltérést nem engedő szabályainak

megtartására terjed ki.

Jogsabályi háttér a hatékony fellépéshez

2021. márciustól hatályos a foglalkoztatást elősegítő szolgáltatásokról és támogatásokról, valamint a foglalkoztatás felügyeletéről szóló 2020. évi CXXXV. törvény és annak végrehajtási rendelete, a foglalkoztatás-felügyeleti hatóság tevékenységéről szóló 115/2021. (III. 10.) Korm. rendelet, amely szabályozás alapvetően hozzájárul

- a harmadik országbeli állampolgárok munkavégzésre jogosító engedély nélküli foglalkoztatásának visszaszorításának eredményes ellenőrzéséhez;

Szankciók, intézkedések:

- **munkaügyi bírság, összege érintett munkavállalónként minimálbér*10; ismételt eset minimálbér*20**
- **a jogsértő foglalkoztató két évig nem kaphat állami támogatást, nem indulhat közbeszerzésen**
- **a hatóság megtiltja a további jogsértő foglalkoztatást és a döntést megküldi az idegenrendészeti hatóságnak**
- **a harmadik országbeli állampolgár foglalkoztatása vagy magyarországi tartózkodása a közrendet, a közbiztonságot, a nemzetbiztonságot veszélyeztetheti, vagy közegészségügyi, járványügyi szempontból veszéllyel járhat, a hatóság a szükséges intézkedések megtétele céljából megkeresi a hatáskörrel rendelkező hatóságot.**

Jogsabályi háttér a hatékony fellépéshez

A migrációval és a munkacélú kizsákmányolással kapcsolatos visszaélések hatékony azonosításához:

- az emberkereskedelem áldozatai azonosításának rendjéről szóló **354/2012. (XII. 13.) Korm. rendelet alapján azonosítást végző szervként járhat el** foglalkoztatás-felügyeleti hatóság többek közt a rendőrség, vagy az idegenrendészeti hatóság mellett.

Módszertani útmutató

A Nemzeti Munkaügyi Hivatal 9/2013. számú Tájékoztatója az emberkereskedelem áldozatai azonosításának rendjéről.

Az emberkereskedelem áldozatává válásának árulkodó jelei lehetnek:

- A feltételezett áldozat valószínűleg gyermek,
- A végzett munka jellegének nem megfelelő ruházat,
- Annak jelei, hogy a személy szabad mozgását korlátozzák, ellenőrzik,
- A munkahely azonos a szálláshellyel,
- Nem tudja a szállása és/vagy munkahelye címét,
- Munkaideje (tevékenység végzésének időtartama) kirívóan hosszú,
- Fizetés egy részének, vagy egészének elvonása,
- Az azonosításba bevont személy abban a hiszemben van, hogy tartozik a munkaadójának.

Felügyelők képzése

- A felügyelői előkészítő és a vizsga része az emberkereskedelem áldozatai azonosításának rendjéről szóló 354/2012. (XII. 13.) Korm. rendelet.

A felügyelői vizsga után és ezen túlmenően viszont érzékenyítés, oktatás ebben a témában a felügyelők részére eddig nem történt.

Az Országos Kriminológiai Intézettel (OKRI) megvalósul egy, az emberkereskedelem feltárásával kapcsolatos érzékenyítő képzés a foglalkoztatás-felügyeleti hatóság munkatársai számára, amely hatékonyabbá teheti a felügyelők közreműködését. A képzés várhatóan 2025 májusáig megvalósul. Az olasz hatóságok 2023 őszén tartottak képzést a tárgyban az OKRI munkatársainak.

Ellenőrzési nehézségek

Munkaügyi felügyelőktől:

- „Mi közöm van nekem ehhez?”
- „Korábban már volt ilyen akció, megcsináltuk azt is, de nem változott semmi.”
- „Nincs rá hatáskörünk!”
- „Majd a Rendőrség intézkedik.”
- „Újabb plusz feladat, amiért nem kapunk semmit.”
- „Fogok én itt konfrontálódni ezekkel, ha mindkettőnek jó így, minek szóljak bele?”
- „Mindig is volt ilyen és lesz is...”

Sok múlik a közvetlen vezető hozzáállásán is; érzékenyíteni, ösztönözni kell erre a feladatra is a kollégákat, a témát mindig napirenden kell tartani!

Ellenőrzési nehézségek

- Ellenőrzési célpontok meghatározása: „nehezen futunk bele” az ellenőrzések során emberkereskedelemben.
- Konkrét „füles” nélkül nem, vagy csak nagyon ritkán jutunk el olyan helyekre, ahol munkacélú kizsákmányolást találunk, kizárólag a Rendőrséggel együtt ellenőrünk ezekben az esetekben.
- Eddig olyan ügyeket sikerült csak feltárni, ahol 1-2 fő áldozatot sikerült azonosítani, nagyobb létszámot nem.
- Civil szervezetekkel az együttműködés korlátozott.
- Korlátozott személyi állomány, **országosan 163 munkaügyi felügyelő van.**
- A Nemzetgazdasági Minisztérium Foglalkoztatás-felügyeleti Irányítási Főosztálya **kizárólag szakmai irányító szerepét** tölti be, a munkaügyi felügyelők a vármegyei kormányhivatalokhoz tartoznak.
- Információcsere hiánya.

Együttműködési dokumentumok

- **2023. év, ORFK–ITM együttműködési megállapodás**

Az emberkereskedelem elleni küzdelemről szóló 2020–2023. közötti nemzeti stratégiáról, valamint annak végrehajtását szolgáló, 2020–2021. közötti időszakban végrehajtandó intézkedési tervről szóló 1046/2020. (II. 18.) Korm. határozatban foglaltak alapján megkötve.

- **2024. év, ORFK–NGM együttműködési megállapodás**

Az ORFK javaslatára az együttműködési megállapodást 2024. januárjában – már határozatlan időre – újra megkötötte a két szervezet. Így a továbbiakban is minden hónapban minimum egy emberkereskedelem feltárására irányuló ellenőrzést tartanak a hatóságok az összes vármegyében.

2023. évi hatósági ellenőrzések

Ellenőrzések a Készenléti Rendőrség Nemzeti Nyomozó Iroda felkérésére:

➤ „CHAIN 2023” akcióellenőrzés – 2023. május 8–14.

A foglalkoztatás-felügyeleti hatóság 66 munkaügyi felügyelővel, 79 helyszínen, 107 munkáltató 458 munkavállalója foglalkoztatását ellenőrizte, munkaügyi jogsértések feltárása mellett nem azonosítottak az akció tárgyát képező visszaélést.

➤ „EMPACT 2023” akcióellenőrzés 2023. június 12-16.

Az országos akcióellenőrzésben 79 foglalkoztatás-felügyeleti felügyelő vett részt, 90 helyszínen 478 munkavállalót érintettek a vizsgálatok és 281 fő esetében állapítottak meg valamilyen szabálytalanságot. A jogsértések miatt a foglalkoztatás-felügyeleti hatóság 52 munkáltatóval szemben járt el.

ORFK–GFM együttműködési megállapodás

- Fenti együttműködés során **2023. évben összesen 605 munkáltató és 3033 munkavállaló került ellenőrzésre.** Ezen ellenőrzések eredményeképpen az Emberkereskedelem Áldozatainak Azonosítása és Támogatása (EKAT) rendszerbe két ügyben 3 munkavállaló adatai kerültek be.

2024 januárjában az együttműködési megállapodás határozatlan időre aláírásra került.

A Belügyminisztérium részére az ellenőrzési adatokról negyedévente jelentést küldünk.

ORFK-GFM Együttműködési megállapodás ellenőrzési adatok 2023.

2023.	Ellenőrzött munkáltatók száma (db)	Ellenőrzött munkavállalók száma (fő)
Bács-Kiskun	11	205
Baranya	33	92
Békés	30	250
Borsod-Abaúj-Zemplén	12	45
Budapest Főváros	74	367
Csongrád-Csanád	30	78
Fejér	22	38
Győr-Moson-Sopron	76	453
Hajdú-Bihar	14	60
Heves	23	96
Jász-Nagykun-Szolnok	31	82
Komárom-Esztergom	36	252
Nógrád	22	244
Pest	19	122
Somogy	35	93
Szabolcs-Szatmár-Bereg	28	81
Tolna	23	165
Vas	24	77
Veszprém	34	51
Zala	28	182
Összesen:	605	3033

2024. évi hatósági ellenőrzések

Ellenőrzések a Készenléti Rendőrség Nemzeti Nyomozóiroda felkérésére:

- **„EMPACT 2024” akcióellenőrzés, akciónap - 2024. április 22-26.**

Az országos akcióellenőrzésben 79 foglalkoztatás-felügyeleti felügyelő vett részt, melynek során 115 helyszínen 705 munkavállaló ellenőrzésére került sor, melyből 317 fő volt szabálytalanul foglalkoztatva 61 munkáltató által. Az akcióellenőrzés keretein belül végzett foglalkoztatás-felügyeleti hatósági ellenőrzések során emberkereskedelem áldozatává vált személy azonosítására nem került sor.

- **„GLOBAL CHAIN 2024” akcióellenőrzés 2024. június 3-7. épp folyamatban van.**

ORFK-NGM együttműködési megállapodás alapján tartott ellenőrzések

2024. februárban egy farkaslyuki munkavégzési helyen **egy munkavállaló esetében a munkacélú kizsákmányolás gyanúja merült fel.** A rendőrség, mint azonosítást végző szerv megtette a szükséges intézkedéseket az ügyben. Az érintettet a rendőrségről védett környezetbe szállították, hogy a munkacélú kizsákmányolás megszűnjön. A foglalkoztatás-felügyeleti hatóság saját hatáskörben feltárta a bejelentés nélküli foglalkoztatás jogsértését.

Alaptevékenységen túli feladataink:

- több akció és célvizsgálat van- általunk előírt és saját kezdeményezésű is,
- voltak az Európai Munkaügyi Hatósággal is közös ellenőrzések, és lesznek is még idén,
- menekültek tájékoztatása a BOK csarnokban és a Keleti pályaudvaron,
- részt vettünk menekültek számára szervezett állásbörzén is 2023. év végén
- **„HACKATON” képzés - 2023. szeptember 18. - 22. (Hollandia)**

A Békés Vármegyei Kormányhivatal munkatársa Apeldoornban vett részt az EMPACT THB HACKATON elnevezésű rendezvényen. A helyszínen összesen 25 EU tagállam 85 OSINT (Open Source Intelligence) szakértője, munkaügyi felügyelője, valamint a különböző hatóságok (EUROPOL, CEPOL, International Justice Mission, EU-s tagállamok rendvédelmi szervei) szakemberei gyűltek össze.

Jövőbeni tervek

- Érzékenyítő képzés OKRI által a munkaügyi felügyelők részére,
- ORFK-NGM együttműködési megállapodás határozatlan időre megkötésre került 2024. januárjában,
- EMPACT/Chain akcióellenőrzés 2024-ben is várható,
- Civil együttműködés fokozása (jelzések, ellenőrzési célpontok meghatározásához),
- 2024. szeptemberében is megrendezésre kerül a „HACKATON” munkacélú kizsákmányolással kapcsolatos rendezvény ahova egy vármegyei kollégát delegálunk.

Nemzetgazdasági Minisztérium

Köszönöm a figyelmet!